

หลักเกณฑ์เกี่ยวกับการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

มาตรา ๑๐๓ “ห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของผู้ได้รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากบุคคลนอกเหนือจากทรัพย์สินหรือประโยชน์นั้นควรได้ตามกฎหมาย หรือกฎ ข้อบังคับที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเว้นแต่การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยา ตามหลักเกณฑ์และจำนวนที่คณะกรรมการ ป.ป.ช กำหนด”

บทบัญญัติในวรรคหนึ่งให้ใช้บังคับกับการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดของผู้ซึ่งพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐมาแล้วยังไม่ถึงสองปีโดยอนุโลม

ประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์การรับทรัพย์สินโดยธรรมจรรยาของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ.๒๕๔๓

ข้อ ๔ “ห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ได้รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากบุคคล นอกเหนือจากทรัพย์สินหรือประโยชน์นั้นควรได้ตามกฎหมาย หรือกฎ ข้อบังคับที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เว้นแต่ การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยทำสัญญาตามที่กำหนดไว้ในประกาศนี้”

ข้อ ๕ “เจ้าหน้าที่ของรัฐจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยทำสัญญาได้ดังต่อไปนี้

(๑) รับจากญาติ ได้แก่ บุพการี ผู้สืบสันดาน พี่น้องร่วมบิดามารดาหรือร่วมบิดาหรือมารดาเดียวกัน ลุง ป้า น้า อา คู่สมรสบุพการีหรือผู้สืบสันดานของคู่สมรส บุตรบุญธรรม หรือผู้รับบุตรบุญธรรมที่ได้ให้โดยเสน่หาตามจำนวนที่เหมาะสมตามฐานานุรูป

(๒) รับจากบุคคลอื่นที่ไม่ใช่ญาติตามโอกาสหรือตามขนบธรรมเนียมประเพณี เช่น งานวันเกิด เทศกาลวันขึ้นปีใหม่ หรือการมอบของขวัญแสดงความยินดีในวาระต่างๆ รับได้ครั้งละไม่เกิน ๓,๐๐๐ บาท

(๓) รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดที่การให้นั้น เป็นการให้ในลักษณะให้กับบุคคลทั่วไป (ไม่มีเรื่องผลประโยชน์ส่วนตัวที่เอื้อต่องานที่รับผิดชอบและเกี่ยวข้องกับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดทั้งสิ้น) เช่น มูลนิธิหนึ่งแจกของให้กับประชาชนทั่วไปในมูลค่ารายละ ๕,๐๐๐ บาท โดยมีได้เลือกให้กับเฉพาะเจ้าหน้าที่หรือผู้หนึ่งผู้ใด เช่นนี้แม้ว่าเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐก็ได้ มูลค่าเท่าใดก็ได้ทั้งหมด

“ประโยชน์อื่นใด” หมายความว่า สิ่งที่มีมูลค่า ได้แก่ การลดราคา การรับความบันเทิง การรับบริการ การรับการฝึกอบรม หรือสิ่งอื่นใดในลักษณะเดียวกัน

“ประโยชน์อื่นใดหมายความว่าสิ่งที่มีมูลค่าได้แก่

๑) การลดราคา เช่น การมาใช้สนามกีฬาในราคาพิเศษอาจคิดครึ่งราคา การลดราคาเครื่องมือแพทย์ให้เป็นพิเศษ การลดราคายาที่จะซื้อที่คลินิกให้เป็นพิเศษ เป็นต้น

๒) การรับความบันเทิง เช่น การจัดภาพยนตร์มาให้ชม ได้บัตรละครสัตว์ฟรี จัดดนตรีมาให้ แต่ทั้งนี้ต้องให้ในนามของบุคคลนั้นๆ เป็นการส่วนตัว

๓) การรับบริการ เช่น การให้บริการซ่อมเครื่องมือฟรี

๔) การรับการฝึกอบรม เช่น การไปศึกษาอบรม ดูงาน สัมมนาทั้งในและต่างประเทศโดยได้รับการสนับสนุนค่าใช้จ่าย

๕) สิ่งอื่นใดในลักษณะเดียวกัน หมายถึง ในลักษณะเช่นเดียวกับสี่ประการดังกล่าวข้างต้น

**** หากการรับทรัพย์สินมีประโยชน์อื่นใดมีมูลค่าเกิน ๓,๐๐๐ บาท และมีความจำเป็นต้องรับไว้เพื่อรักษา
ไมตรีมิตรภาพหรือความสัมพันธ์อันดีจะต้องทำอย่างไร?**

หากมีมูลค่าเกิน ๓,๐๐๐ บาทแต่เจ้าหน้าที่ของรัฐจำเป็นต้องรับไว้ เพื่อรักษาไมตรีมิตรภาพหรือ
ความสัมพันธ์อันดี (ที่ไม่ได้เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ต่างตอบแทนในเรื่องการปฏิบัติงาน หรือแม้แต่กรณีการ
เอื้อประโยชน์ส่วนตัว ซึ่งอาจจะมีผลต่อการตัดสินใจที่เกี่ยวกับงานในหน้าที่ที่รับผิดชอบในวันข้างหน้าได้)
จะต้องจัดทำรายงานเสนอต่อผู้บังคับบัญชาซึ่งเป็นหัวหน้าสูงสุดขององค์กรที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นสังกัด
โดยทันทีที่สามารถกระทำได้เพื่อให้ผู้บังคับบัญชาพิจารณาวินิจฉัยว่ามีเหตุผลความเหมาะสมความจำเป็นที่
เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดว่าเป็นสิทธิ์ของตนหรือไม่

- ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชามีคำสั่งว่าไม่สมควรรับทรัพย์สินหรือประโยชน์ดังกล่าว ให้คืนทรัพย์สินหรือประโยชน์
แก่ผู้ให้โดยทันที
- ในกรณีที่ไม่สามารถคืนให้ได้ ให้พนักงานผู้นั้นส่งมอบทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดที่รับมาดังกล่าวให้เป็น
สิทธิ์ของหน่วยงานที่พนักงานผู้นั้นสังกัดโดยเร็ว

ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตพ.ศ. ๒๕๔๒

หมวด ๑๑ มาตรา ๑๒๒

“ เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดฝ่าฝืนบทบัญญัติมาตรา ๑๐๐ มาตรา ๑๐๑ หรือมาตรา ๑๐๓ ต้องระวางโทษ
จำคุกไม่เกินสามปีหรือปรับไม่เกิน ๖๐,๐๐๐ บาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

กรณีความผิดตามมาตรา ๑๐๐ วรรค ๓ หากเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดพิสูจน์ได้ว่า ตนมิได้รู้เห็นยินยอม
ด้วยการที่คู่สมรสของตนดำเนินกิจการตามมาตรา ๑๐๐ วรรคแรก ให้ถือว่าผู้นั้นไม่มีความผิด”

เพื่อเป็นการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ พนักงานควรปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และประกาศ
ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช.กำหนดไว้ โดยจะต้องคำนึงว่ามูลค่าของของขวัญหรือประโยชน์อื่นใดที่ได้รับ มีมูลค่า
เกิน ๓,๐๐๐ บาทหรือไม่ หากฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามกฎหมายอาจมีความผิดทางกฎหมาย ป.ป.ช. ซึ่งอาจมีโทษ
ถึงจำคุกได้ทีเดียว

อย่างไรก็ตามควรมีขอบเขตการรับเสมอ การฝ่าฝืนขอบเขตเพื่อการรับของขวัญหรือผลประโยชน์ที่
ไม่เหมาะสม อาจนำไปสู่ความเสี่ยงต่อความทุจริตและทำลายชื่อเสียงของตัวเอง รวมถึงทำชื่อเสียงของ
องค์กรเสียหายด้วย